

Sygn. akt IV U 366/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jacek Witkowski
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 października 2017r. w S.

odwołania L. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 6 kwietnia 2017 r. Nr (...)

w sprawie L. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje L. Z. prawo do emerytury od dnia 01 marca 2017r.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz ubezpieczonego L. Z. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 366/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 kwietnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 887 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.), odmówił L. Z. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony do dnia 1 stycznia 1999r. nie udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Do stażu pracy nie zaliczono pracy w gospodarstwie rolnym wujostwa w okresie od 21.03.1972r. do 3.10.1973r. na podstawie zeznań świadków, ponieważ brak jest dokładnych informacji na temat okoliczności pracy w gospodarstwie u wujostwa, brak dokumentów potwierdzających stopień pokrewieństwa, brak informacji, czy wnioskodawca zamieszkiwał i był zameldowany u właścicieli gospodarstwa.

Od w/w decyzji odwołanie złożył L. Z., zaskarżając ją w całości i wnosząc o zmianę poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury od dnia 1 marca 2017r. Zaskarżonej decyzji zarzucono naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 184 w zw. z art. 32 i art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych polegającą na przyjęciu, że ubezpieczony nie udowodnił 25 lat zatrudnienia do 1 stycznia 1999r. oraz przyjęciu, że przy ustalaniu prawa do emerytury nie uwzględnia się pracy w gospodarstwie rolnym przed dniem 1 stycznia 1983r. osoby zamieszkującej w niedalekim sąsiedztwie gospodarstwa rolnego wuja H. Z., w którym pracował wnioskodawca. Zwrócono również uwagę na sprzeczność istotnych ustaleń organu rentowego z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, iż ubezpieczony nie pracował stale w gospodarstwie rolnym swojego wuja w okresie od 21 marca 1972r. do 3 października 1973r., podczas gdy w rzeczywistości ubezpieczony taką pracę wykonywał. Wskazano, że po ukończeniu 16 roku życia ubezpieczony ze względu na wzmożony nakład pracy oraz brak odpowiedniej ilości domowników mogących pracować w gospodarstwie rolnym wujostwa H. i Z. Z., zdecydował się nie kontynuować nauki w szkole i zająć się pracą w gospodarstwie rolnym. Taki stan rzeczy utrzymywał się do 3 października 1973r. Podczas okresu pracy w gospodarstwie rolnym ubezpieczony zamieszkiwał w domu oddalonym od gospodarstwa o kilkadziesiąt metrów. Przedmiotowe gospodarstwo rolne nastawione było na produkcję zwierzęcą i roślinną, a jego powierzchnia wynosiła ponad 5 ha. Wprawdzie w gospodarstwie rolnym zamieszkiwały również dzieci właścicieli, lecz ze względu na obowiązki szkolne ich pomoc była jedynie okazjonalna. Praca wykonywana przez ubezpieczonego w w/w okresie polegała na wykonywaniu prac polowych, pomocy przy żniwach, obrządku inwentarza żywego, przyrządzaniu paszy dla zwierząt. Zdaniem wnioskodawcy do ogólnego stażu pracy powinien zostać zaliczony okres pracy w gospodarstwie rolnym wujostwa w okresie od 21.03.1972r. do 3.10.1973r., co łącznie dałoby mu 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych uzupełnionych okresem pracy w gospodarstwie rolnym. Podkreślono, że praca ubezpieczonego miała istotne znaczenie dla prowadzonego gospodarstwa. Ponadto mieszkając w odległości kilkadziesiąt metrów od gospodarstwa miał on możliwość wykonywania pracy codziennie w pełnym wymiarze czasu pracy (odwołanie k. 1-3v a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Ponadto wskazano, że organ rentowy nie kwestionuje faktu, iż ubezpieczony wykonywał określone prace w gospodarstwie rolnym wujostwa, jednak zważywszy na dużą liczbę osób je prowadzących, jest wysoce nieprawdopodobne, by stale obowiązki zajmowały ubezpieczonemu aż 4 godziny dziennie (odpowiedź na odwołanie k.6-7 a.s.)

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony L. Z., ur. (...), w dniu 9 marca 2017r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Wskazał w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek k. 1-3v a.e.). Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy przyjął za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999r. staż ubezpieczeniowy w łącznym wymiarze 24 lat, 4 miesięcy i 10 dni, w tym okresy składkowe wynoszące 24 lata i 14 dni oraz okresy nieskładkowe – 3 miesiące i 26 dni. Do pracy w szczególnych warunkach zaliczono 21 lat, 2 miesiące i 6 dni. Organ rentowy nie uwzględnił pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym wujostwa w okresie od 21.03.1972r. do 3.10.1973r. na podstawie zeznań świadków, ponieważ brak było dokładnych informacji na temat okoliczności pracy w w/w gospodarstwie rolnym, brak dokumentów potwierdzających stopień pokrewieństwa, jak również brak informacji, czy wnioskodawca zamieszkiwał i był zameldowany u właścicieli gospodarstwa. Zaskarżoną decyzją z dnia 6 kwietnia 2017r. organ rentowy odmówił L. Z. prawa do emerytury, bowiem do dnia 1 stycznia 1999r. nie udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych (decyzja z 06.04.2017r. k. 24 a.e.).

Ubezpieczony L. Z. w okresie od dnia 21.03.1956r. do 19.09.1977r. był zameldowany na pobyt stały w miejscowości N. (zaświadczenie k. 19 a.e.). W dniu (...) ukończył 16 lat. Od dnia 2 maja 1974r. podjął swoje pierwsze zatrudnienie w Rejonowym Urzędzie Telekomunikacyjnym w S. Urzędzie Telekomunikacyjnym O..

H. Z. był stryjem ubezpieczonego L. Z.. H. Z. w latach 1972-1974 figurował w rejestrze gruntów jako władający gospodarstwem rolnym o powierzchni 5,40 ha położonym w obrębie N., na które w 1975r. podczas regulowania własności gospodarstw rolnych akt własności gruntów rolnych otrzymali H. i Z. Z. (zaświadczenie k. 18 a.e.). Rodzice wnioskodawcy nie posiadali gospodarstwa rolnego, utrzymywali się z pracy pozarolniczej. L. Z. po ukończeniu szkoły podstawowej nie podjął dalszej nauki, lecz rozpoczął pracę w gospodarstwie rolnym stryja H. Z.. Wówczas mieszkał wraz z rodzicami w tej samej wsi w odległości około 500 m od w/w gospodarstwa rolnego. H. Z. utrzymywał się tylko

z rolnictwa. Jego żona przeszła poważną operację i nie mogła wykonywać prac w gospodarstwie. W spornym okresie w przedmiotowym gospodarstwie mieszkali tylko stryj ubezpieczonego H. Z., jego żona Z. oraz córka C.. Starsze dzieci mieszkaly już poza domem i nie chciały pomagać w gospodarstwie rolnym. Córka C. uczęszczała wówczas do szkoły – wyjeżdżała z domu o godz. 7:00 i wracała bardzo późno, bo od razu po lekcjach miała praktyki. H. Z. posiadał bardzo duży inwentarz: krowy, świnie, kury, kilka owiec, gęsi, konie, a nadto uprawiał zboża, ziemniaki, truskawki. Ubezpieczony L. Z. pracował w gospodarstwie stryja codziennie w wymiarze ponad 4 godziny dziennie. Wykonywał czynności przy wszelkich pracach polowych (które nie były zmechanizowane i często odbywały się ręcznie) oraz przy obrządki inwentarza.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało ustalenia, czy ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. spełnia przesłankę 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Poza sporem pozostawało bowiem, że L. Z. osiągnął wymagany ustawą wiek w dniu 21 marca 2016r. oraz spełnił przesłankę 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, jak również nie jest członkiem OFE. W zaskarżonej decyzji organ rentowy przyjął za udowodniony okres składkowy i nieskładkowy w łącznym wymiarze 24 lat, 4 miesiące i 10 dni, zatem do wymaganych przepisami 25 lat brakowało mu zaledwie 7 miesięcy i 20 dni. W tym celu L. Z. wniósł o doliczenie do w/w stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym stryja H. Z. od 21.03.1972r. do 3.10.1973r.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również - traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe - przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Jak wskazuje się w doktrynie i orzecznictwie, aby można było zaliczyć okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia traktując je jako okresy składkowe ubezpieczony musi wykazać, iż pracował w gospodarstwie rolnym co najmniej 4 godziny dziennie. Analiza zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego pozwoliła na uznanie przez Sąd, iż ubezpieczony, mając ukończone 16 lat codziennie przez ponad 4 godziny pracował w gospodarstwie rolnym stryja H. Z. położonym w miejscowości N.. Sąd obdarzył wiarygodnością zeznania złożone przez ubezpieczonego oraz świadków W. T. oraz C. B., która jest siostrą stryjeczną wnioskodawcy, córką H. Z.. Świadkowie potwierdzili relację zaprezentowaną przez ubezpieczonego, wskazując, że po ukończeniu szkoły podstawowej pracował on w gospodarstwie rolnym stryja codziennie w wymiarze ponad 4 godzin dziennie. Przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy należało mieć również na uwadze realia pracy w gospodarstwie rolnym w spornym okresie, kiedy to wszystkie prace wykonywane były ręcznie, jak również wielkość inwentarza oraz gospodarstwa rolnego stryja ubezpieczonego. Starsze dzieci H. Z. nie mieszkaly wówczas z rodzicami i nie pomagały w gospodarstwie, jego żona była obłożnie chora, zaś najmłodsza córka C. uczęszczała do szkoły, a po szkole odbywała praktyki. Niewątpliwie zatem w gospodarstwie (...) istniało zapotrzebowanie na pracę ubezpieczonego L. Z.. Co więcej rodzice ubezpieczonego sami nie posiadali gospodarstwa rolnego i utrzymywali się z pracy pozarolniczej. Po ukończeniu szkoły podstawowej wnioskodawca nie kontynuował nauki, zatem istniała realna możliwość, by prace w gospodarstwie stryja wykonywał codziennie przez ponad 4 godziny, w szczególności, że do gospodarstwa stryja miał stosunkowo blisko – mieszkał w tej samej wsi N. w odległości około 500m. Niewątpliwie wnioskodawca z uwagi na bliskie sąsiedztwo miał możliwość dotarcia do gospodarstwa rolnego stryja, tak aby w racjonalny sposób wykonywać czynności służące prowadzeniu działalności rolniczej. W spornym okresie L. Z. nie pracował zawodowo. W ocenie Sądu okres pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym stryja po ukończeniu 16 roku życia, a przed podjęciem przez niego pierwszego zatrudnienia, co nastąpiło 2.05.1974r., należało w brakującym zakresie zaliczyć uzupełniająco do okresów składkowych i nieskładkowych, stosownie do treści art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Całokształt okoliczności sprawy dał zatem podstawy do uznania, że w dniu złożenia wniosku o emeryturę ubezpieczony spełniał wszystkie przesłanki określone w art. 184 w/w ustawy emerytalnej w związku z przepisami rozporządzenia

Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał L. Z. prawo do emerytury od dnia 1 marca 2017r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek o emeryturę.

O kosztach procesu Sąd orzekł, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy na podstawie art.98 § 1 i 3 kpc w zw. z art.99 kpc i § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r. poz. 1804 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym w dniu wszczęcia postępowania w danej instancji.